



Standard Eurobaromeeter 78

**AVALIK ARVAMUS EUROOPA LIIDUS
Sügis 2012**

RAHVUSLIK ARUANNE

EESTI

Uuringu tellis ja seda koordineeris Euroopa Komisjon, kommunikatsiooni peadirektoraat.

Aruanne on koostatud Euroopa Komisjoni Eesti Esinduse jaoks.

Käesolev dokument ei esinda Euroopa Komisjoni seisukohti.
Selles esinevad arvamusel ja tõlgendused kuuluvad aruande autorile.

Standard Eurobaromeeter 78 / Sügis 2012 – TNS Opinion & Social

Sissejuhatus

Käesolev aruanne annab ülevaate Eurobaromeetri uuringust number 78, mis viidi läbi ajavahemikus **2. november kuni 18. november 2012. aastal Euroopa Liidu 27 liikmesriigis, viies kandidaatriigis (Türgis, Horvaatias, endises Jugoslaavia Vabariigis Makedoonias, Islandil ja Montenegros) ning Põhja-Küprosel.**

Aruanne keskendub eelkõige Eesti tulemuste esitamisele võrreldes Euroopa Liidu 27 liikmesriigi keskmisega ning mõningal juhul ka konkreetsete riikidega¹. Uuringu peamine eesmärk oli kaardistada Euroopa Liiduga seotud arvamusi ja hoiakuid. Suurem osa teemasid on leidnud kajastamist varasemates igal kevadel ja sügisel läbiviidavates Eurobaromeetri uuringutes ning see võimaldab analüüsida ajalisi trende.

Ajaliste trendide analüüsi puhul tuleb silmas pidada seda, et kuni 2007. aastani oli uuringutes võrdlusbaasiks kasutatud Euroopa Liidu 25 liikmesriigi keskmist. **Alates 2007. aasta kevadest on võrdlusbaasiks 27 liikmesriigi keskmine.**

Eestis viidi küsitlus läbi 2. novembrist 18. novembrini 2012. Kokku küsitleti 1003 Eestis elavat Euroopa Liidu kodanikku, kellest 998 inimesel oli Eesti kodakondsus. Uuringu tulemusi tõlgendades tuleb meele pidada, et **uuringu sihtrühmaks on Euroopa Liidu kodanikud ehk inimesed, kel on vähemalt ühe Euroopa Liidu riigi kodakondsus, kes elavad riigis alaliselt ning on võimelised vastama küsimustele kas eesti või vene keeles.** Uuring ei esinda Eestis alaliselt elavate Euroopa Liidu kodakondsuseta inimeste arvamust (näiteks Venemaa, Ukraina, Valgevene jne kodanike arvamust) ega ka määratlemata kodakondsusega inimeste arvamust (halli passi omanikud). Aruandes on keelelise kohmakuse vältimiseks räägitud eestlaste ja Eesti elanike arvamusest. Uuringu metoodika täpsem kirjeldus on toodud aruande lisas.

¹ Põhjalikum ülevaade erinevate riikide arvamusest on esitatud Eurobaromeetri 78 koondaruandes http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb/

Lühendite selgitus

AT	Austria
BE	Belgia
BG	Bulgaaria
CZ	Tšehhi Vabariik
CY	Küpros
DE	Saksamaa
DK	Taani
EE	Eesti
EL	Kreeka
ES	Hispaania
FI	Soome
FR	Prantsusmaa
HR	Horvaatia
HU	Ungari
IE	Iirimaa
IT	Itaalia
LT	Leedu
LU	Luksemburg
LV	Läti
MK	endine Jugoslaavia Vabariik Makedoonia
MT	Malta
NL	Holland
PL	Poola
PT	Portugal
RO	Rumeenia
SE	Rootsi
SI	Sloveenia
SK	Slovakkia
TR	Türgi
UK	Ühendkuningriik
IS	Island

EL27	Euroopa Liidu 27 liikmesriiki
-------------	-------------------------------

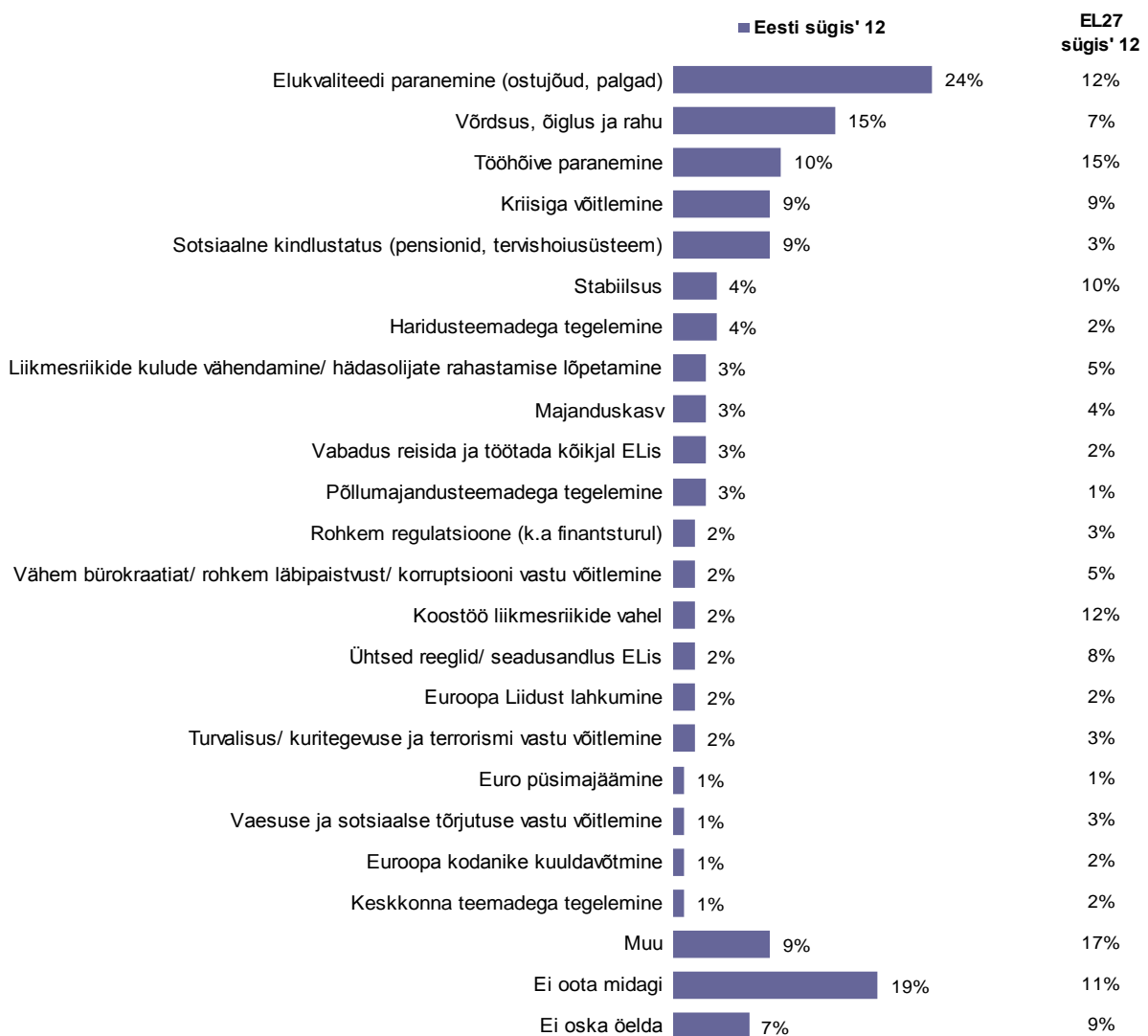
1. Euroopa kodanikuks olemise aspektid

Aruande esimese peatüki eesmärk on anda vastus küsimusele, kuivõrd kodanikud nii Eestis kui ka teistes Euroopa Liidu riikides tunnevad ennast Euroopa kodanikena ja on teadlikud oma õigustest. Samuti annab peatükk ülevaate, millised on kodanike ootused Euroopa Liidule. Viimaks heidetakse pilk ka Euroopa kodanike mobiilsusele.

1.1 Ootused Euroopa Liidule

Eesti kodanikud ootavad Euroopa Liidult eelkõige elukvaliteedi paranemist, mille all on silmas peetud ostujõu paranemist ja palkade jõudmist samale tasemele kui mujal Euroopa Liidus (seda tõi oma ootusena välja 24% kodanikest). Lisaks sellele ootavad Eesti kodanikud õiglust, rahu ja võrdsust liikmesriikide vahel (15% kodanikest tõi seda välja ühe olulisema ootusena). 10% kodanikest ootab ka tööhõive paranemist, mis peamiselt võiks seisneda uute töökohtade loomises ja noorte tööhõive parandamises. Lisaks mainisid mitmed kodanikud ka kriisiga võitlemise jätkuvat vajadust ning sotsiaalset kindlustatust, eelkõige tervishoiusüsteemi ja pensionite paranemise osas.

QD1.1 Palun öelge mulle, millised ootused Teil on seoses Euroopa Liiduga?



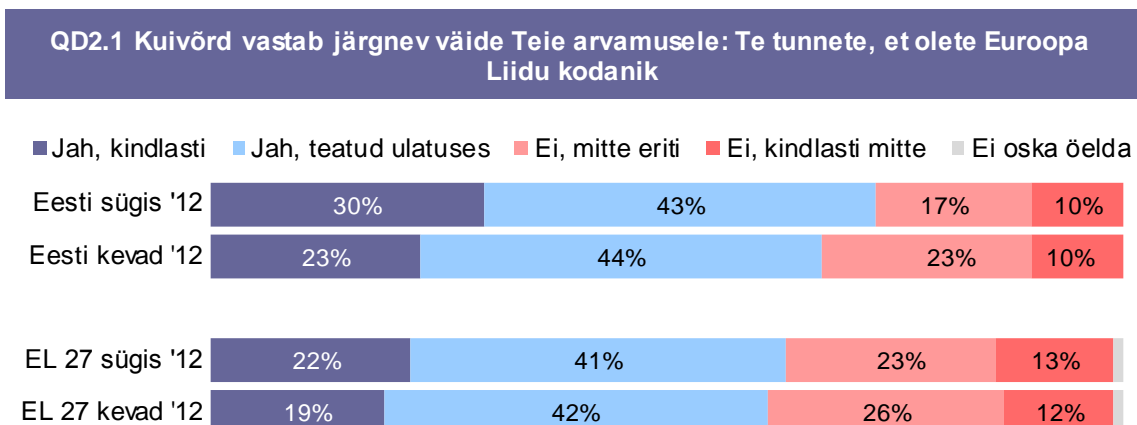
Euroopas tervikuna olid ootused Euroopa Liidule märksa killustatumad. 12% kodanikest pidas oluliseks nii koostööd liikmesriikide vahel kui ka elukvaliteedi paranemist. 9% Euroopa kodanikest tõi välja ootusena ka kriisiga võitlemist.

1.2 Euroopa kodaniku identiteet

Eesti kodanikud on hakanud ennast enam tunnetama ka Euroopa Liidu kodanikena. Kui 2012. aasta kevadel pidas ennast 67% kodanikest kindlasti või teatud ulatuses Euroopa kodanikuks, siis sügiseks on nende osakaal tõusnud juba 73%-ni.

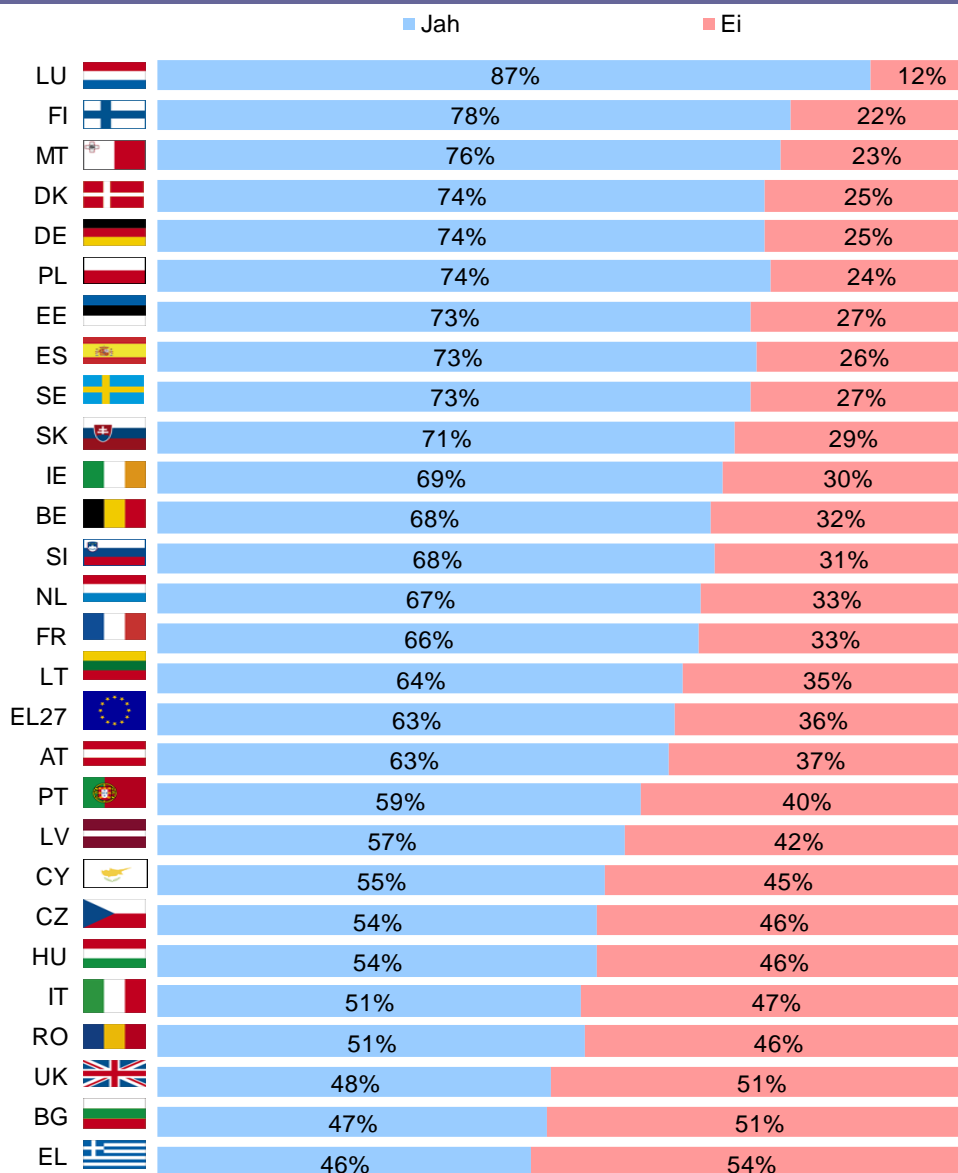
Euroopa kodanikuks peavad Eestis ennast enam just nooremad (15-44-aastased) kõrgema haridustasemega veel õppivad või juba juhtivatel ametikohtadel töötavad inimesed. Ennast peavad Euroopa kodanikuks enam ka just suuremate linnade elanikud.

Euroopa Liidus tervikuna tunneb ennast Euroopa kodanikuna aga 63% kodanikest, ehk mõnevõrra vähem kui Eestis.



Kõige enam ehk 87% kodanikest tunneb ennast Euroopa Liidu kodanikuna Luksemburgis, kuid ka meie põhjanaabritest, soomlastest, tunneb 78% ennast Euroopa Liidu kodanikuna. Alla poole kodanikest näeb ennast Euroopa Liidu kodanikuna Kreekas (46%), Bulgaarias (47%) ja Suurbritannias (48%).

QD2.1 Kuivõrd vastab järgnev väide Teie arvamusele: Te tunnete, et olete Euroopa Liidu kodanik



1.3 Euroopa kodaniku õiguste tajumine

Kodanikelt uuriti muuhulgas ka seda, kuivõrd teadlikud on nad oma Euroopa kodaniku õigustest ning kas nad sooviksid saada oma õiguste kohta rohkem teada.

Selgus, et vaid 11% Eesti kodanikest teab täpselt, millised õigused neil on ning 48% väitis, et on teatud ulatuses oma õigustega kursis. Üldse pole oma Euroopa kodaniku õigustest teadlik 14% Eesti kodanikest. Oma õigustest on enam teadlikud kõrgema haridusega või alles õppivad suuremates linnades elavad inimesed.

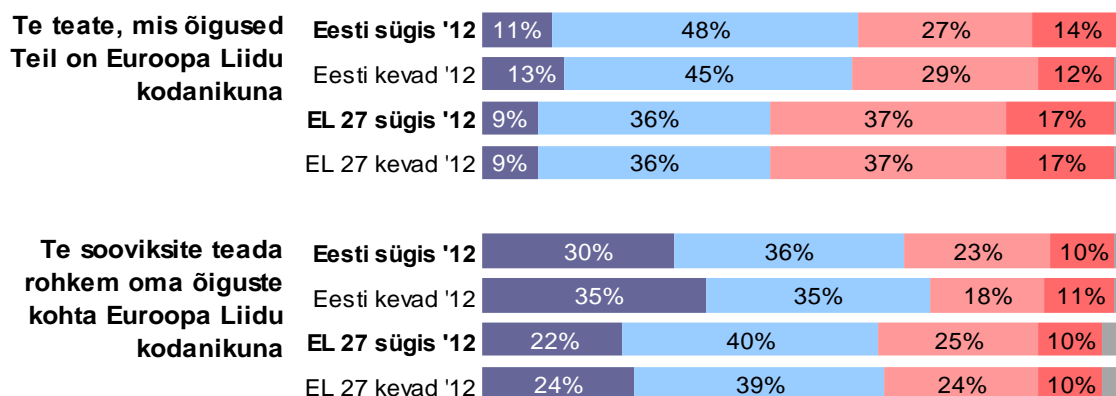
Euroopas tervikuna on oma õigustest väga teadlikud 9% kodanikest ja 36% leidis, et on teatud ulatuses neist teadlik, mis on märgatavalt madalam tulemus kui Eestis. Ka õigustest üldse mitte teadlikke oli Euroopa Liidus keskmiselt enam kui Eestis – 17%.

Oma õigustest olid Eesti kodanikest enam teadlikud vaid Soome (63% oli väga või teatud ulatuses teadlik), Luksemburgi (63%) ja Taani (62%) kodanikud ning võrdväärselt Eestiga Rootsi kodanikud (59%). Kõige vähem olid oma õigustest Euroopa Liidu kodanikuna teadlikud itaallased (68% pigem polnud või polnud üldse teadlikud) ja Prantsusmaa (66%) kodanikud.

Hoolimata sellest, et Eesti kodanikud on oma õigustest enam teadlikud, sooviksid nad siiski agaramalt oma õigustest rohkem teada saada kui Euroopa kodanikud keskmiselt – kui Eestis tahtis oma õigustest kindlasti rohkem teada 30%, siis Euroopas tervikuna 22% kodanikest.

QD2. Palun öelge iga järgneva väite kohta, mil määral see vastab või ei vasta Teie arvamusele

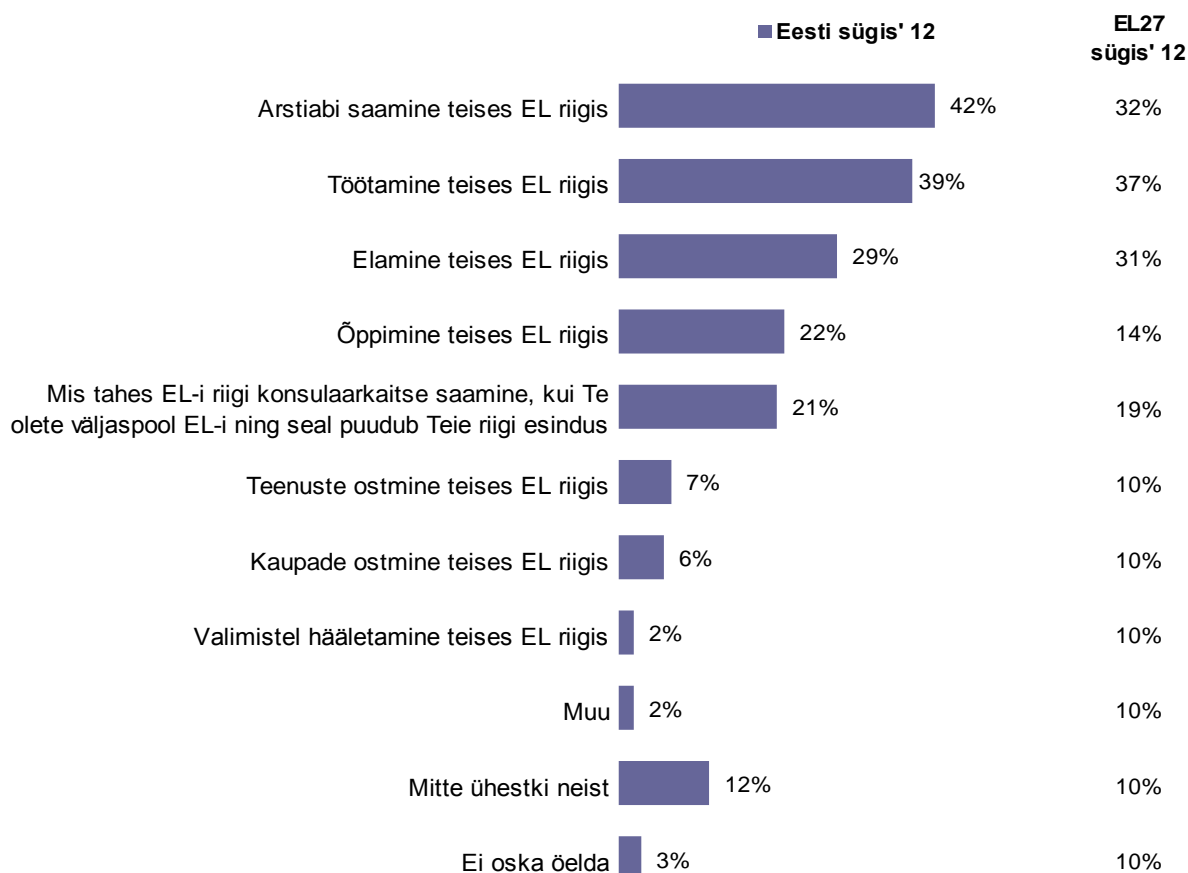
■ Jah, kindlasti ■ Jah, teatud ulatuses ■ Ei, mitte eriti ■ Ei, kindlasti mitte ■ Ei oska öelda



Eesti kodanikud sooviksid rohkem teada oma õigustest arstiabi saamisel teises ELi riigis (42% kodanikest sooviks rohkem teada saada). Lisaks soovitakse ka rohkem infot teises ELi riigis töötamise (39%) ja elamise kohta (29%).

Ka Euroopa Liidus tervikuna on kodanikel soov rohkem teada saada nende samade väärtuste kohta, kuid erinevalt Eestist pakkus Euroopas tervikuna kõige enam huvi just info teises ELi riigis töötamise kohta (37% kodanikest).

QD3. Millistest EL kodanike õigustest Te sooviksite rohkem teada?
(kuni 2 vastust)



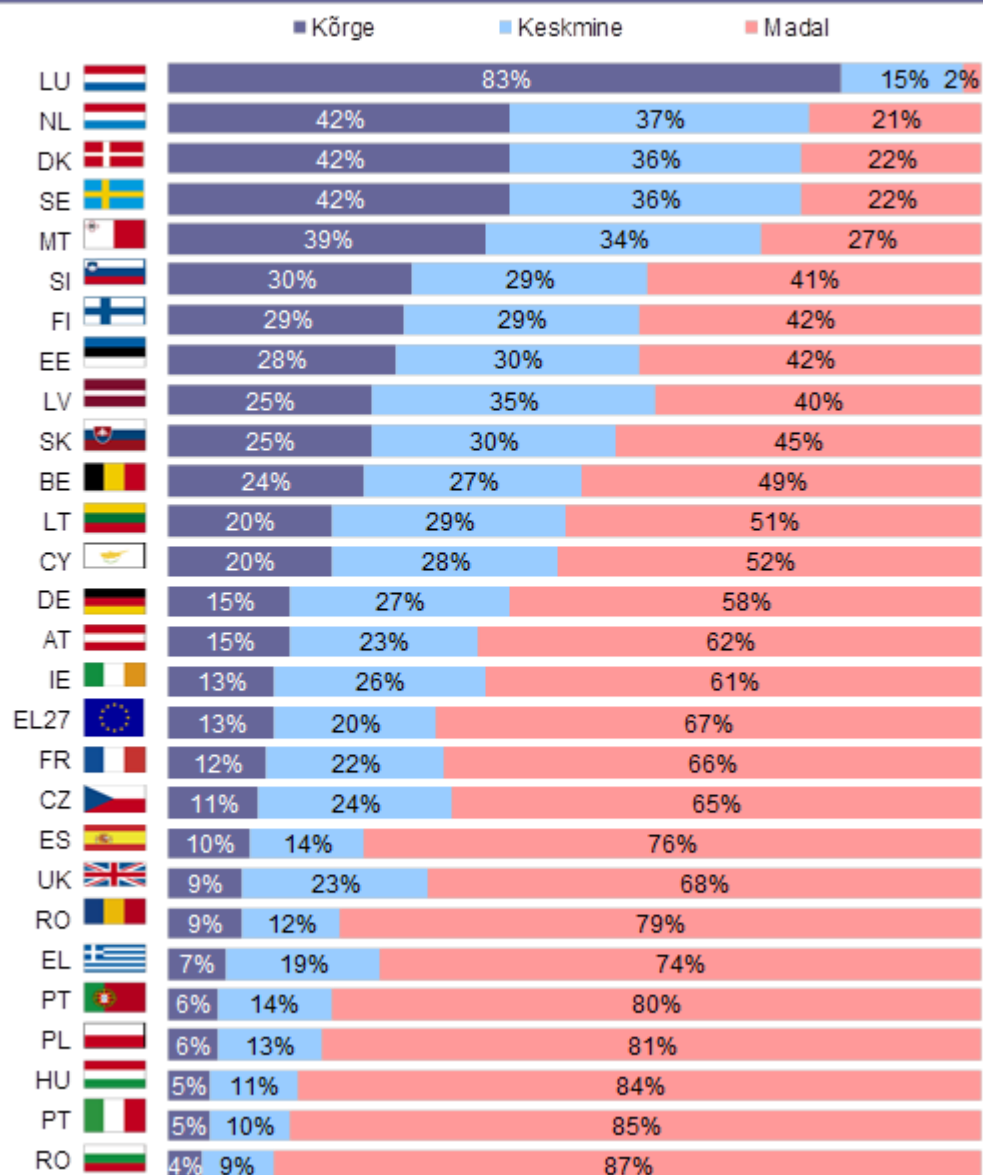
1.4 Euroopa kodanike mobiilsus

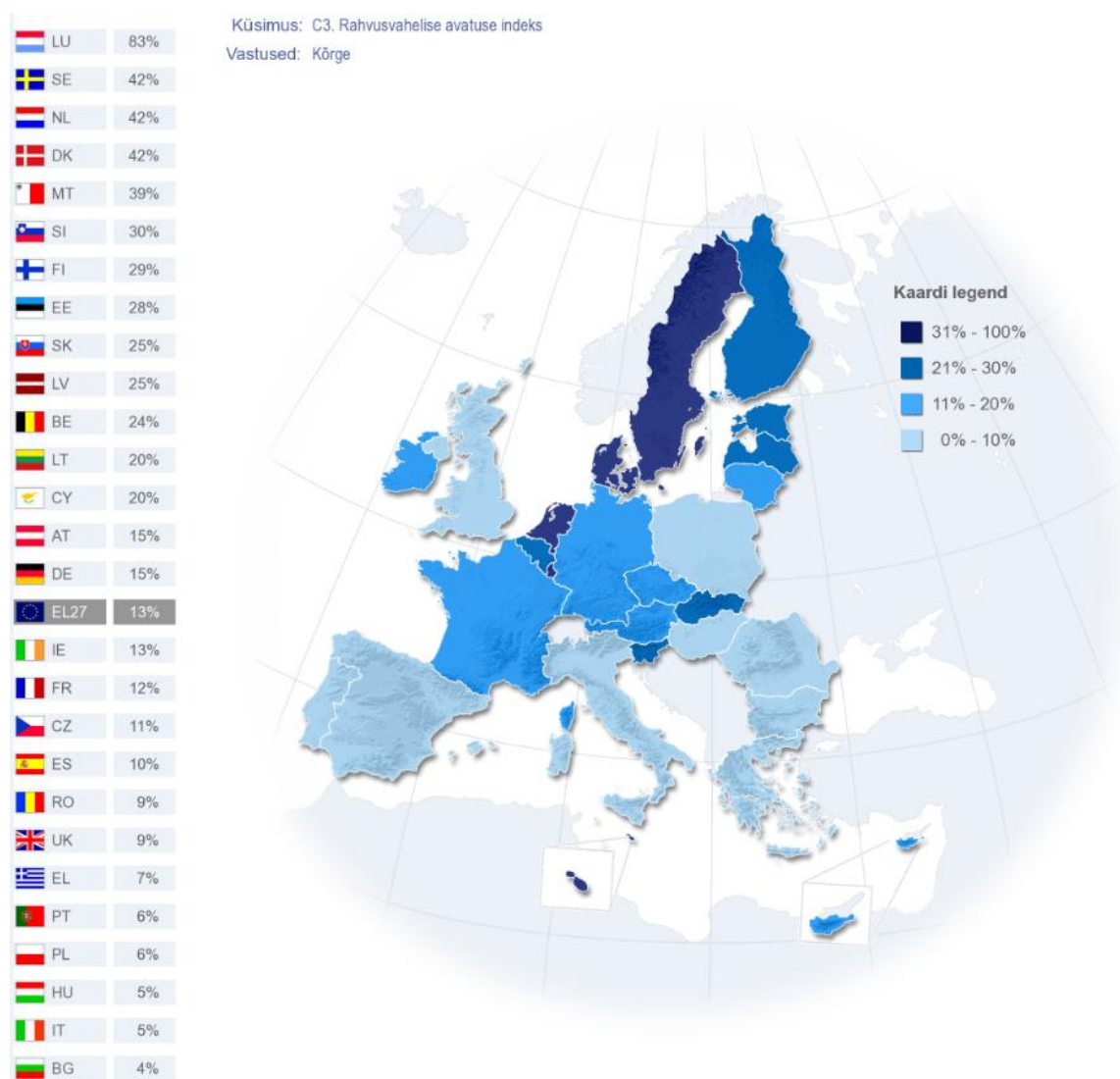
Uuringu käigus selgitati välja ka Euroopa Liidu kodanike mobiilsus või avatus, küsides neilt teiste ELi riikide külastamise, võõrkeeles lugemise või televisioonisaadete vaatamise, teisest riigist inimestega suhtlemise ja teisest riigist interneti kaudu kaupade ja teenuste ostmise kohta.

Selgus, et Eesti asub avatuse poolest Euroopa Liidus 8. kohal (28% kodanikest on väga avatud). Kõige avatumad on Eestis Tallinnas elavad 15-44-aastased juhtivatel ametikohtadel töötavad mehed.

Ülekaalukalt kõige mobiilsemad on Luksemburgi kodanikud (83% on väga avatud), kuid Eestist eespool asuvad veel Hollandi (42%), Taani (42%), Rootsi (42%), Malta (39%), Sloveenia (30%) ja Soome (29%) kodanikud.

D5. Rahvusvahelise avatuse indeks





Kui vaadata lähemalt küsimusi, millest indeks koosnes, siis selgus, et viimase aasta jooksul on külastanud mõnda teist Euroopa Liidu riiki 45% Eesti kodanikest. Euroopa Liidus keskmiselt on viimase aasta jooksul mõnda teist Euroopa Liidu riiki külastanud 41% kodanikest.

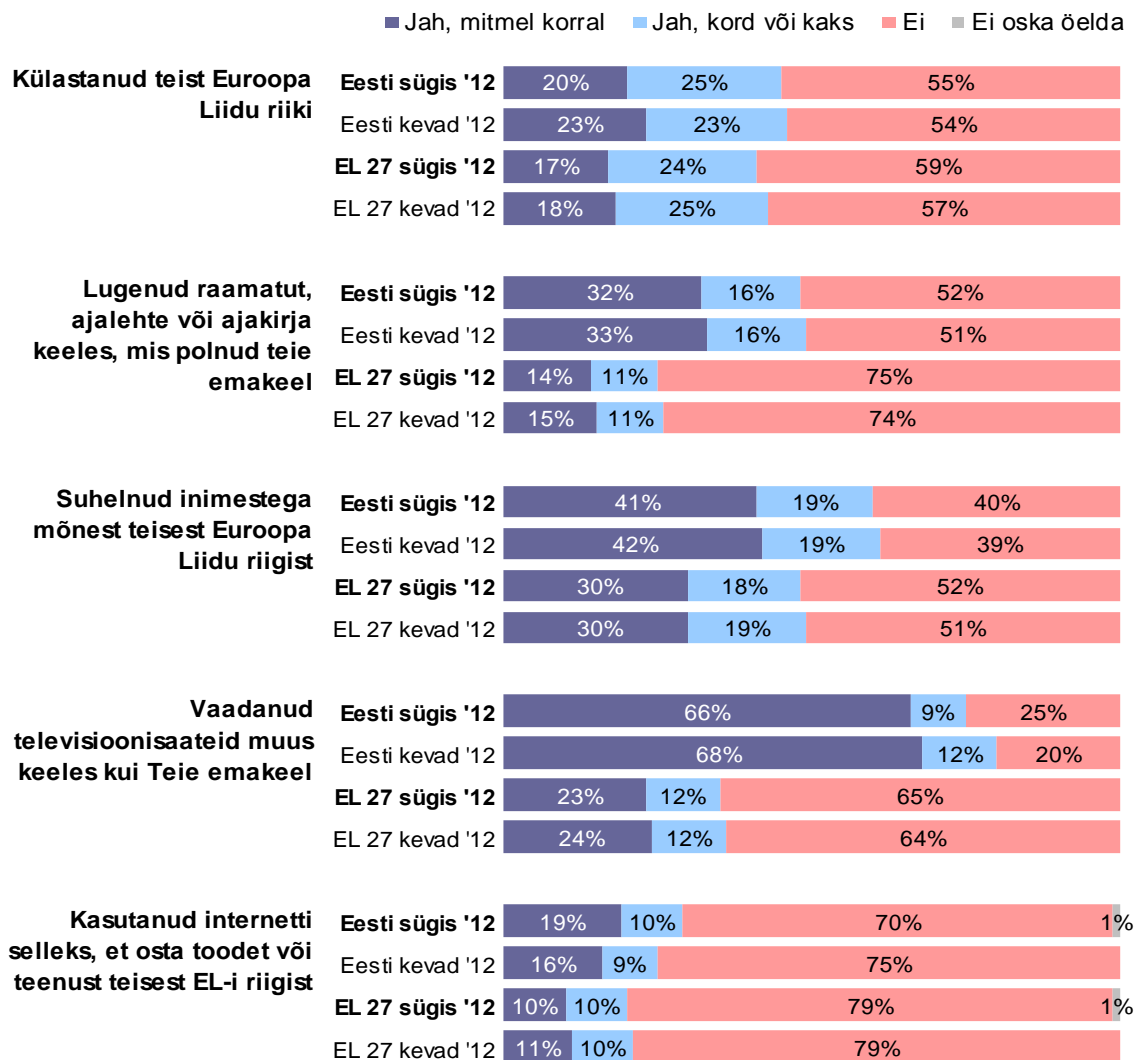
Oluliselt suuremad erinevused Euroopa Liidu keskmisest on aga võõrkeeles raamatute, ajakirjade või ajalehtede lugemises, teistest Euroopa Liidu riikidest inimestega suhtlemises ja võõrkeeles televisioonisaadete vaatamises.

Näiteks võõrkeeles raamatut, ajalehte või ajakirja on viimase aasta jooksul vähemalt korra lugenud 48% Eesti kodanikest, samas kui Euroopa Liidus keskmiselt on see 25%. Muus keeles televisioonisaateid vaatas viimase aasta jooksul aga koguni 75% Eesti kodanikest, Euroopa Liidus keskmiselt oli vastav näitaja 35%.

Eestlased on aktiivsemalt viimase aasta jooksul suhelnud ka inimestega mõnest teisest Euroopa Liidu riigist – seda on teinud 60% Eesti kodanikest, samas kui Euroopas keskmiselt vaid 48%.

Ka interneti kaudu mõnest muust riigist toodete või teenuste ostmises on Eesti kodanikud mõnevõrra usinamad – 29% on seda viimase aasta jooksul teinud, Euroopas keskmiselt aga 20% kodanikest.

QD5. Kas te olete viimase 12 kuu jooksul...?



2. Teave Euroopa poliitiliste teemade kohta

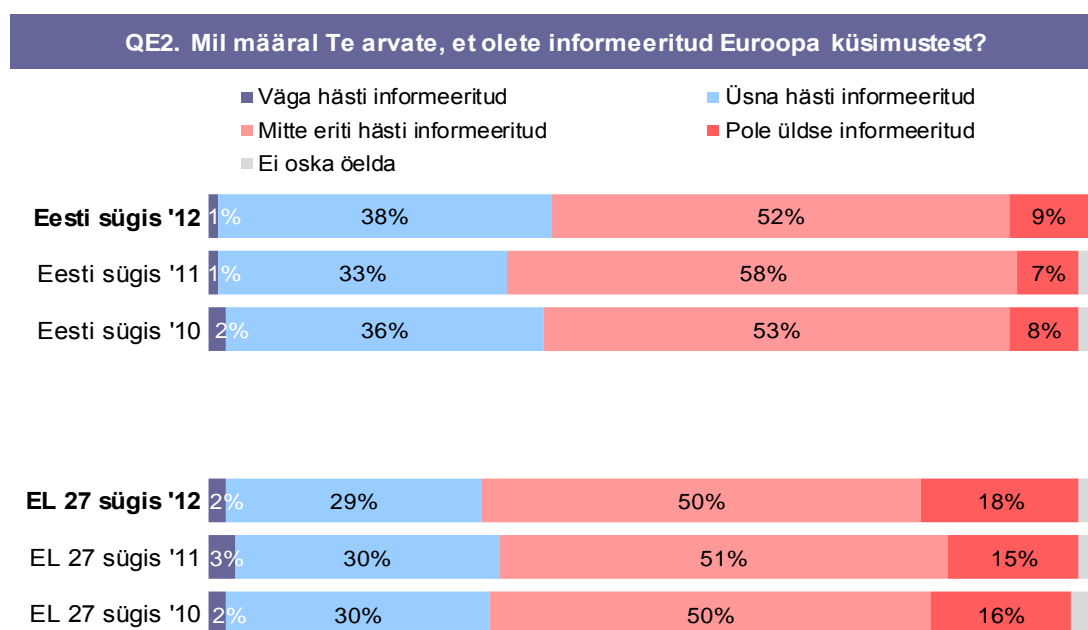
Teises peatükis anname ülevaate kui hästi informeerituks kodanikud ennast Euroopa küsimustest peavad, kust nad saavad peamise info Euroopa Liidu küsimustest ning milliseid allikaid nad kasutaksid, et saada huvi korral nende teemade kohta rohkem teada.

2.1 Informeeritus Euroopa Liidu küsimustest

Eesti kodanike informeeritus Euroopa küsimustest on võrreldes 2011. aasta sügisega kasvanud 5%, siiski peab ennast Euroopa küsimustest informeerituks vaid 39% kodanikest ning 61% arvab, et pole Euroopa teemadest kuigi hästi või üldse mitte kursis.

Euroopa küsimustest on enam informeeritud kõrgema haridustasemega juhtivatel ametikohtadel töötavad või alles õppivad kodanikud.

Euroopa Liidus keskmiselt ollakse aga Euroopa küsimustest mõnevõrra vähem informeeritud – 31% leidis, et on väga või üsna hästi informeeritud, kuid 68% leidis, et nad seda pole.



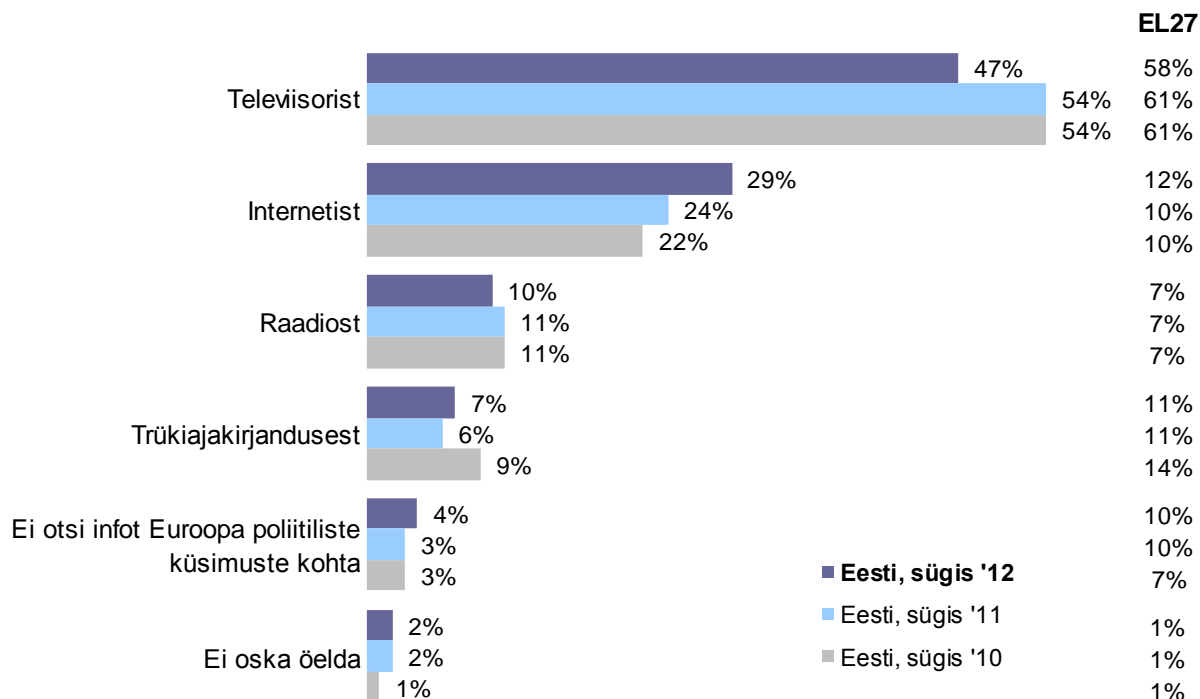
2.2 Euroopa küsimuste kohta info hankimise viisid

Peamine info Euroopa poliitiliste küsimuste kohta jõuab Eesti kodanikeni endiselt läbi televisiooni (47% pidas seda peamiseks allikaks). Siiski tuleb tähelepanu pöörata sellele, et televisiooni osakaal on aastaga vähenenud koguni 7%, samas kui interneti osakaal Euroopa poliitiliste küsimuste kohta peamise info saamise allikana on tõusnud 24%-lt 29%-le.

Euroopas tervikuna jõuab suurem osa Euroopa küsimusi puudutavast infost kodanikeni siiski televisioonist – seda pidas peamiseks allikaks 58% kodanikest. Interneti osakaal

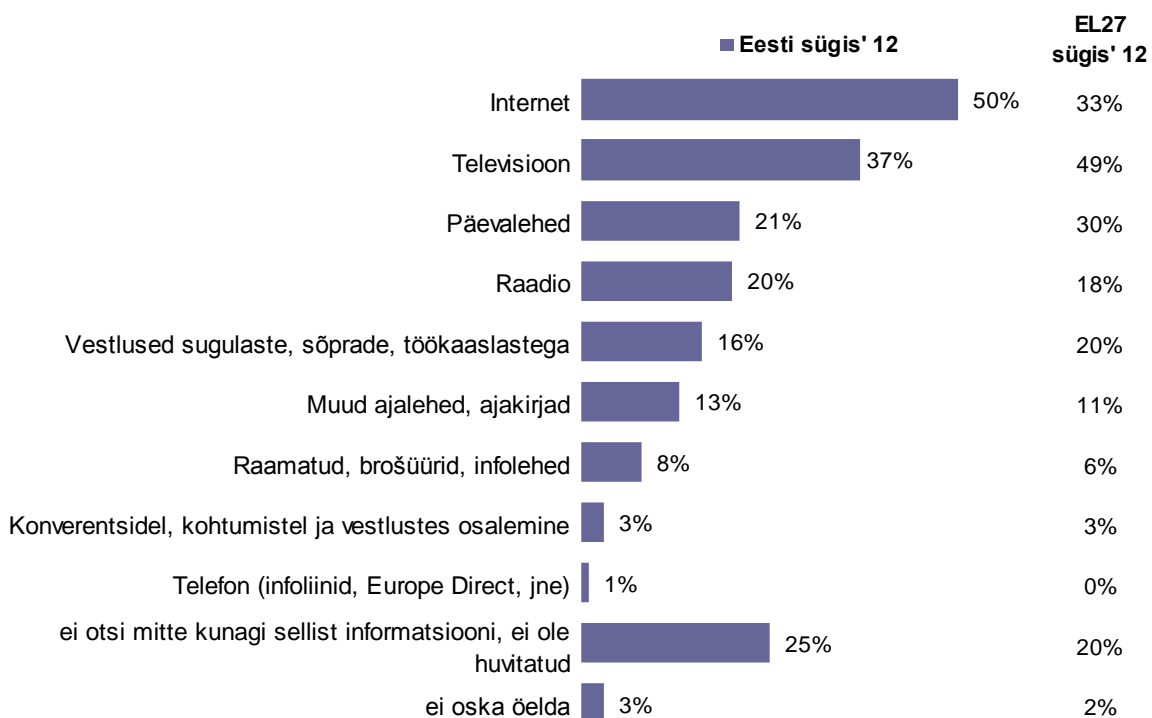
peamise infoallikana on Euroopas keskmiselt aga oluliselt madalam kui Eestis – vaid 12%.

QE5a. Kust Te saate suurema osa informatsioonist Euroopa poliitiliste küsimuste kohta? Esiteks?

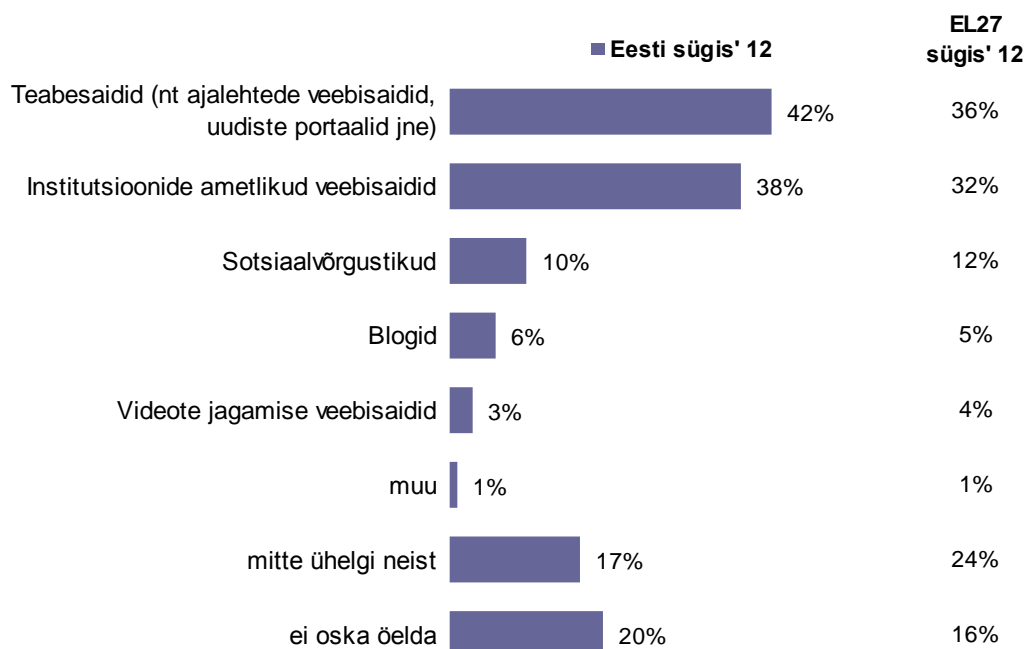


Mis puudutab aga ise Euroopa küsimuste kohta informatsiooni otsimist, siis Eesti kodanikud teeksid seda kõige enam kasutades Interneti (50% kodanikest kasutaks seda allikat), kus nad külastaks vajaliku info saamiseks peamiselt teabesaite (nt uudiste portaalid jne) (42%) ja institutsioonide ametlikke veebisaite (38%). 37% loodab vastused oma Euroopaga seotud küsimustele saada ka televisioonist. Koguni 25% kodanikest väitis, et ei ole Euroopa küsimustest huvitatud ja selle kohta seetõttu ka informatsiooni ei otsiks.

QE9 Kui Te otsite informatsiooni Euroopa Liidu, tema poliitikate ja institutsioonide kohta, siis milliseid järgnevaid allikaid Te kasutate?



QE12 Millistelt järgnevatest veebisaitidelt oleks Teie arvates kasulik leida ELi puudutavat teavet?



Kokkuvõte

Eesti kodanikud tunnetavad ennast üha enam ka Euroopa kodanikuna – 2012. aasta sügiseks oli end Euroopa kodanikuna nägevate inimeste osakaal tõusnud juba 73%-ni, mis on oluliselt kõrgem kui Euroopa Liidus keskmiselt.

Eesti asub oma kodanike mobiilsuse poolest Euroopa Liidus 8. kohal. Täpsemalt väljendub see selles, et viimase aasta jooksul on Eesti kodanikud Euroopa keskmisest oluliselt enam lugenud või vaadanud telesaateid mõnes muus keeles kui nende emakeel, reisinud rohkem teistes Euroopa Liidu riikides ning suhelnud inimestega, kes on pärit mõnest teisest Euroopa Liidu riigist. Lisaks sellele on ka interneti kaudu mõnest muust riigist toodete või teenuste ostmises Eesti kodanikud mõnevõrra usinamad kui Euroopa kodanikud keskmiselt.

Oma õigustest Euroopa kodanikuna on rohkem või vähem teadlikud 59% kodanikest, mis on samuti rohkem kui Euroopa Liidus keskmiselt. Hoolimata sellest, et Eesti kodanikud on oma õigustest enam teadlikud, sooviksid nad siiski agaramalt oma õigustest veelgi rohkem teada saada – kui Eestis tahtis oma õigustest kindlasti rohkem teada 30%, siis Euroopas tervikuna 22% kodanikest. Eesti kodanikud sooviksid rohkem teada eelkõige oma õigustest teises ELi riigis arstiabi saamisest ning teises ELi riigis töötamisest ja elamisest.

Eesti kodanike informeeritus Euroopa küsimustest on võrreldes 2011. aasta sügisega kasvanud, kuid siiski peab ennast Euroopa küsimustest informeerituks vaid 39% kodanikest. Euroopa Liidus keskmiselt ollakse aga Euroopa küsimustest mõnevõrra vähem informeeritud – 31% leidis, et on väga või üsna hästi informeeritud.

Peamine info Euroopa poliitiliste küsimuste kohta jõuab Eesti kodanikeni endiselt läbi televisiooni (47% pidas seda peamiseks allikaks). Siiski tuleb tähelepanu pöörata sellele, et televisiooni osakaal on aastaga vähenenud, samas kui interneti osakaal Euroopa poliitiliste küsimuste kohta peamise info saamise allikana on tõusnud. Interneti osakaal peamise infoallikana on Euroopas keskmiselt aga oluliselt madalam kui Eestis.

Mis puudutab aga ise Euroopa küsimuste kohta informatsiooni otsimist, siis Eesti kodanikud teeksid seda kõige enam kasutades Internetti (50% kodanikest kasutaks seda allikat), kus nad külastaks vajaliku info saamiseks peamiselt teabesaite (nt uudiste portaalid jne) ja institutsioonide ametlikke veebisaite. 37% loodab vastused oma Euroopaga seotud küsimustele saada ka televisioonist. Koguni iga neljas kodanik aga väitis, et ei ole Euroopa küsimustest huvitatud ja selle kohta seetõttu ka informatsiooni ei otsiks.

Eesti kodanikud ootavad Euroopa Liidult eelkõige elukvaliteedi paranemist, et paraneks ostujõud ja palgad jõuaks samale tasemele kui mujal Euroopa Liidus. Lisaks sellele ootavad Eesti kodanikud ühtseid väärtusi, õiglust, rahu ja võrdsust liikmesriikide vahel.